

JORDI ARMADANS*

Més enllà de la fi de la mili

Quan encara no havíem tornat de l'estiu, el Consell de Ministres aprovava definitivament la fi del servei militar obligatori. Un fet que no es pot deslligar dels canvis sobre la defensa i la seguretat que s'han produït arreu del planeta després de la caiguda del mur de Berlín, però tampoc de la impressionant extensió que l'objecció de consciència (inclosa la insubmissió) ha tingut des de mitjans dels vuitanta fins avui a l'Estat espanyol, provocant una profunda deslegitimació del servei militar.

La notícia, sens dubte, és positiva. Alliberar la joventut de la pèrdua de temps que significava el servei militar en les seves vides i de la profunda militarització que suposava en les seves idees i pautes d'actuació, és un avenç. Malgrat tot, i cal dir-ho ben clarament, la fi de la mili ni suposa necessàriament una reducció dels nivells de militarització a l'Estat espanyol, ni tampoc avançar decididament cap a una major cultura de pau. De fet, tot el procés de transformació de l'exèrcit de lleva obligatòria cap a l'exèrcit professional s'ha desenvolupat sense un replantejament global de la política de defensa a l'Estat espanyol. Els debats que hem viscut al voltant d'aquesta reforma s'han centrat en el nombre de soldats, en el període final de liquidació de la mili... però en cap cas s'ha procedit a analitzar i determinar quines són les amenaces que avui per avui justifiquen l'existència d'una política de defensa i, en el cas que això fos així, per si aquesta política de defensa s'havia de basar en criteris i pautes estrictament militars o podien incloure altres vessants.

Malgrat que cada cop més s'accepta que la seguretat mundial té poc a veure amb el reforçament d'estructures militars estatals i sí amb el desenvolupament de mesures de prevenció de conflictes, de promoció activa dels drets humans, de cooperació internacional, de reducció de desequilibris... a l'Estat espanyol dispondrem d'un exèrcit sobredimensionat i exagerat i en canvi les xifres de cooperació al desenvolupament continuaran essent escandalosament baixes.

Amb tot això, difícilment podem pensar que la fi del servei militar impliqui el desmantellament del sistema militarista. El més greu, però, és que algunes tendències ens permeten pensar que fins i tot la professionalització de l'exèrcit pot comportar una nova fase, intensiva i desacomplexada, de militarització.

D'entrada el ministre de Defensa, Eduardo Serra, ha dit més d'una vegada que l'estructuració d'un exèrcit modern, professional i homològic amb la resta d'estats europeus implica de forma inevitable incrementar els recursos econòmics destinats a les Forces Armades. Fins i tot, a mode de xantatge, s'ha explicat que la societat ha de compensar la fi de la mili amb l'assumpció de noves responsabilitats (en aquest cas financeres).

Segonament, des de govern s'insisteix en la "modernització" de les Forces Armades, que no vol dir altra cosa que més inversió tecnològica, més desenvolupament i investigació armamentística. En molt poc de temps, l'Estat espanyol s'ha implicat en diversos projectes armamentístics com l'Avió de Combat Europeu (en el qual, cal dir-ho, l'aportació econòmica espanyola equival a mig pressupost de la Generalitat de Catalunya).

I, en tercer lloc, des del govern es considera que cal incrementar la "cultura de defensa" de la societat. És a dir; davant la poca legitimitat que té l'Exèrcit en la nostra societat, es plantegen tot un seguit de discursos, mecanismes i pautes d'intervenció per fer créixer la justificació de l'exèrcit i el militarisme. I, en aquest sentit, s'engegen plans tan grotescos com el de la militarització de l'ensenyament.

És per tot això que potser cal pensar que, més que mai, cal treballar en la línia del desarmament i la desmilitarització, superant esquemes de defensa caducs i caducats i invertir clarament en un projecte de construcció de la pau. Des de la **Fundació per la Pau**, amb la campanya "La Pau no passa pels exèrcits" així ho intentarem.

*Polític i Director de la Fundació per la Pau

"La transformació de l'exèrcit de lleva obligatòria cap a un de professional s'ha desenvolupat sense un replantejament global de la política de defensa."